Bil-mewt fuq wiċċu, jaqdef, jaqdef, jaqdef,
u sidru jaħbat mal-mewġiet imgħaddba,
il-Baħħar bla saħħa.
Qalil il-baħar, u qalila l-fehma
Ta' dak il-bniedem,
il-fehma mkebbsa
bin-nar tat-tama kbira,
li dalwaqt jilħaq... dalwaqt....
l-art tal-helsien.

—Uliedi—jgħajjat,
u quddiem l-għajnejn ta' ruħu
jilmaħ resqin
it-tfal, xbihat il-ferħ u s-saħħa. O x'hena
tixref ma' ħarsithom!
Xi ħlewwa
bħal dik li tbexxaq fuq il-ġuf ta' warda!
U f'dan il-ħin ta' seħer
tfiġġ dlonk il-ħajja fuq xuftejh. It-tama,
l-aħħar sultana,
tħares titbissem fuq il-mewġa mħawda
ta' ħsebijietu.

B'għajnejh itajru n-nar, jaqdef u jaqdef,
jiggranfa kullimkien,
kullimkien jerħi
għall-qabda tiegħu.
U fl-aħħar
il-ġisem li min jaf f'miljet żgħużitu
kemm ħadem u kemm ħabrek,
Issa taħt il-mewġ nieżel... nieżel...
jintrefa' 'l fuq ħarira, u jerġa'
nieżel... nieżel.

*

Ħafifa,
ferħana,
daħkana,
titwieżen fuq ġenbejha,
tmelles ħaddejha



ma' wiċċ il-baħar, safi bħal kristall, u ħiemed,
ix-xbejba---warda fis-sejħiet ta' mħabba.
L-imħabba
li ġibditha bis-sħiħ
lejn il-baħar sabiħ,
ma kinetx isħaħ mill-mibegħda kbira
f'qalb il-baħħâr, imsejken!
Fl-aħħar ħin
meta,
bid-dawl ta' l-aħħar tama jixgħel ħsiebu,
kien nieżel... nieżel,
nieżel.

Ġużè Chetcuti.

Marzu, '36.

# IL-MALTIN F'LEPANTO

Meta l-Papa San Piju Ħamsa samma' leħnu u sejjaħ lil kollha kemm huma s-Slaten ta' l-Ewropa, sabiex jerħulha lejn Ċipru u jikkumbattu l-infidili, li kellhom għaqda ta' xwieni l-aktar qawwija ta' mitejn u ħamsin biċċa, l-Ordni ta' San Ġwann għamel ħiltu kollha u b'rjieda sħiħa laqa' dik is-sejħa tal-Kap tal-Knisja. U għad li huwa kien għadu għajjien mill-għawġ li kien għadu kemm għadda minnu—ftit snin qabel kien żamm dak l-Assedju li qatt ma jintesa għal aktar minn tliet xhur sħaħ b'għaġeb ta' kollha kemm hija d-dinja; kien nefaq il-flejjes kollha tat-teżor għall-bini, li kien għadu jissokta, tal-belt Valletta; kien ukoll, ftit qabel, sofra dik it-telfa tax-xwieni minħabba n-nuqqas ta' għaqal tal-ġeneral S. Klement (li għalhekk kienet inqatgħetlu għall-mewt) b'dan kollu l-Grammastru Pietro Del Monte laqa' l-istedina tal-Papa, u bagħat f'Messina, port

fxaftia Kavalieri ta' ġnns imħallta, u ma kotra kbira" tv MaJtin, kif Maltiu kienu wkoll ll-baħnn tax-xwieni.

Salpaw mal-bqija ta'1-armata rrisranija, taħt il-Kmand ta' Don Giovanni d'Austria, u fl-ewwel ġranet ta' Ottubru kienu fii-port ta'Ceialonjn, u fis-7 tax-xahar, H kien il-ffadd bdew it-taqtigħa tal-biża' fil-golf ta' Lepanto; fejn, wara tliet sijSħat ta' kurnbattiment u għeġubijiet ta' liila miż-żewġ naħat, rebħu srħal kollox u ħarbtu lill-għadu, forsi iktar għat-talb ta[1] Uniqaddes Rużarju, li 1-insara kollha għollew lejn AHa, milli bis-aiwi ta' 1-arrni. Ix-xwieni ta' Malta reġgfiu ġew lura fit-3 ta'Diċembru, b'żewġ xwieni oħra Torok, 3imessew lilhom bħala priża; u għadilii Ggħid 1-Istoriku ta' 1-Ordni) fcien *sar wisq ferħ għal rebħa hekk* kbira, *izda d-dmugħ, il-lfiq u t-tnehid ta 1-imsejknin nisa Maltin, li fdik il-ġurvata kienu tilfu 7 uliedhom, lil kwieġ-hom, u 7 qrabathom, kienu kisru qalb kul ħadd.*

Għal din ir-rebħa glorjuża, Ommna 1-Knisja Mqaddsa sellmet Hll-Verġni Marija fil-litanji: Għajnuna ta'1-Insara : *Auxilium Christianorum,* u stabbiliet il-Festa tar-Rużarju, mimlija b'fehma sħiħa, li taħt il-protezzjoni ta' Sidtna Ommna Marija Santissma taħt dak it-titolu msejħa bil-fidi mill-Insara kollha, ġfet ir-rebħa fost dawk li kienu fil-għelt bejniethom, wisq aktar milli ġibuha hurna bl-armi tagħhom, u 1-ħilali biha kienu nrimlija, u fosthom, nerġgħu ntennu, kiemi hemm dawk il-qalbenin misserijietna, immexxija mill-qalbiena Kavalieri tal-Kbira Ordni ta' San Ġwann.

SALVU AGIUS.

# MILL-MEWT OHALL-HAIIA!

Nifsu maqtugħ, jirtogħ'd imbikki u kiebi;
is-saħħa ntiret, minn qalbu 1-faraġ tar;
miexi qaji-qajl, u fuqgħasluġ imwieżen;
iż-żmien irossu u qalbu tfur bl-imrar...

Jilgħeġ... għajjien... il-mewt diġa fuq wiċċu
resqet biex tiġbru u ddaħħlu fil-mistrieħ
ġol-marqad tad degħbien taż-żmien ta' dejjem,
u jeħles minn kutl għajb li jinsab fih...

U malli tasal ħdejh ma tgħaddix dqiqa...
taqtagħlu n-nifs—twassallu t-tmiem tal-ħajja
u b'kelma sħiħa u rieda iżjed qawwija
bla matmur Mhaw jew '1 hinn... bla ma titlajja,

iddaħħlu f'ħajja kollha ketnm hi ġdida!...
U ma jeqafx għall-ħaqq quddiem ix-xej
biex jagħti kont t'għamilu !! għax jissaffa
fl-għarbiel irqiq—fid-delu tal-Mulej!!!

U jekk tkun ħajtu taqbel ma minqah-
*"Arfa' salibek ta' kull jutn warajja[f]*
imbierek hu! Għax dak hvnhar isir
*sultan* fis-scbħ tad-dwiern ! *milUMtwt għallttajja.*

R. M. B.